



## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum**

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In  
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim  
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

**Leonardelli, Bonaventura**

**Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739**

Q. 3. An, & quando testis ratione falsi testimonii ad restitutionem  
teneatur, vel si citatus comparere, ac testari recuset?

**urn:nbn:de:hbz:466:1-41144**

que per injuriam eliciatur, ut notat etiam Clarus q. 55. His notatis.

130 R. si Judici aliæ rationes suppetant, ex quibus reum juridicè damnare poterat, aut damnaturus erat, non teneri Judicem ad restitutionem; quia etsi in modo inferendi damni reo injuriam faciat, non tamen est efficax causa damni, utpote quod aliunde jam censetur illatum, vel justè ex alia ratione inferri posset; ad eoque cum ad ipsam substantiam damni inferendi jus habeat, non censetur injuriam fecisse, nisi quoad modum.

Quòd si Judex non servato juris ordine ex scientia, vel cognitione privata per injuriam extorta reum subditum condemnet, teneri ad damna inde secuta reparanda, meritò docent Navar. 6. 18. n. 59. Sotus de secreto. membr. 3. q. 1. Concl. 5. Lessl. l. c. dub. 18. aliique.

Ratio est, quia quando Judex ex privata scientia & juris ordine non servato condemnat reum, facit illi injuriam, tanquam Judex minimè competens, cui talis potestas non est ei in tali casu concessa; quando autem Judex per injuriam extorquet crimen, dat injustè causam damni, quod ex illa cognitione injustè parta sequitur, ad cujus proin reparationem tenetur; sicuti ille teneretur, qui

alterius occultum crimen patefaceret, unde contingeret eum condemnari, utpote qui causam damni injustè dedit; qui enim causam damni dat, damnum fecisse videtur, cap. ultim. de injuriis.

Ad 3. Q. R. Vel testis perniciosam falsitatem dixit ex inadvertentia, oblivione, aliave causa excusante ab omni peccato, vel advertenter & sciens, aut ex crassa ignorantia? si primum, non tenetur ad ullam damnorum restitutionem, quæ alter passus est ob ipsius falsum testimonium, uti docent Cajetan. q. 70. a. 4. Sylvest. V. testis q. 8. Sotus de just. q. 7. a. Lessl. l. c. dub. 7. Navar. c. 25. n. 40. Filliuc. Valent. Tolet. Diana & alii. Ratio est, quia si teneretur, vel teneretur ratione rei acceptæ, vel injustæ damnificationis. Non ratione rei acceptæ; cum nihil extet apud ipsum testem: Neque ratione injustæ acceptionis, seu damnificationis; cum excusetur à culpa, hoc ipso quòd non peccaverit, uti supponitur, & obligatio proveniens ex injusta damnificatione supponat culpam, & damnificationem formaliter injustam, quæ hinc non datur, sed hujusmodi damnium quasi fortuitò illatum censetur.

Si verò advertenter, & sciens, vel ex crassa ignorantia dixit falsum testimonium, ratione ejus alter injustè damnium passus est, tenetur ad restitutionem damnorum, ratio-

ratione injustæ damnificationis; quia per injuriam est causa efficax totius damni. Si tamen reus erat per alios testes jam convictus, & tuum testimonium accedens nihil effecit, eò quòd pœna propter illud non sit aucta, nec Judex firmior redditus ad eam infligendam, non teneris ad restitutionem; quia etsi injuriam ei irroges; non tamen es causa efficax damni, quod ex prioribus testimoniis jam censetur illatum. Ut notant citt. DD. Unde testis, qui hoc modo falsum testimonium dixit, ratione cujus mors, vel mutilatio est inferenda, tenetur sua dicta retractare, si id profuturum putet ad alterum liberandum, etiam cum æquali damno, ut docent Molina, Less. Valent. Bonac. Navarr. Azor Bann. aliique communiter, quia in pari damno melior censi debet conditio innocentis. Si tamen crederet, se nihil profuturum, non teneretur retractare, cum nullus ad opus inutile obligetur.

132 Ad 2. Membrum, non teneri testem ad restitutionem, ex eo quòd se ad testandum non obtulerit, et si ejus testimonium necessarium sit ad vitandum proximi damnum, tenent communiter DD. quia non tenetur ex justitia se offerre, quamvis interdum teneatur ex charitate, cum ei grave damnum inde non impendet. Quod si nullum damnum immineat, & à Judice

citetur, ipse verò fugiat, vel se occultet, vel aliqua arte Judicis interrogationem eludat, an tunc teneatur ad restitutionem, multi affirmant cum Navarr. cap. 25. n. 41. Soto l. 5. de just. q. 7. a. 1. Solon. Reginaldo, Till. putantes, eum tunc teneri ex justitia ad testandum.

Contrarium tamen satis probabiliter tenent Molina D. 83. Sylvest. V. testis, n. 8, Bonac. D. 10. q. 3. pup. 3. n. 13. Less. l. c. dub. 8. n. 59. aliique apud citt. Ratio est, quia citatio illa Superioris non imponit citato obligationem justitiæ ad testandum, sed solum obedientiæ, non enim censetur injustus, si non compareat, sed inobediens, & contumax, sicut Magistratus præcipiens alicui, ut curam pupilli suscipiat, non imponit obligationem justitiæ, & qui recusat tutelam capeffere, etiam falsis prætextibus se excusando, non dicitur injustus, & injurius in Magistratum, aut pupillum, sed inobediens, & contumax contra illum, & parùm pius in pupillum; & ratio ulterior est, quia obligatio, qua quis lege justitiæ tenetur in gratiam proximi obire aliquam functionem, non nascitur præcisè ex præcepto Superioris, sed ex acceptatione illius, qui illam obit; hic enim acceptando officium, vel functionem, implicite promittit, & ita se ad illam obligat, & alteri jus tribuit ad illam exigendam; in

in tali autem teste, ut suppono, nulla intervenit promissio, nullaque conventio; adeoque ex justitia non obligabitur.

justitiæ, sed duntaxat obedientiæ; consequenter peccat contra obedientiam, non contra justitiam. Quare si nolit jurare, aut respondere, puniri quidem potest tanquam inobediens, sed non tenetur ad restitutionem, seu reparationem damni reo secuti.

133 Hinc sequitur, testem non teneri ex justitia respondere, aut jurare, se dicturum veritatem, dum interrogatur à Judice; nam Judex non imponit ipsi obligationem ju-

## CASUS XXII.

### *De obligatione testium Judici interroganti respondendi.*

**T**itius nocturno tempore occidit inimicum suum, cui comes erat Cajus, non tamen homicidii complex, jurat nihilominus Cajus Titio, se patratum homicidium non proditurum, quod cum postea innotuisset Judici, in ejus authorem inquirat.

*QUÆRITUR, utrum Cajus interroganti Judici non obstante juramento, veritatem aperire possit, vel debeat?*

134 **M**ultiplex in posito casu potest esse quæstio. Primò. Cum crimen est occultum, & nulla adlunt indicia publica, sed suspicio duntaxat patrati criminis,

*Secundò.* Cum de crimine certò constat esse patratum, ut in casu posito de homicidio, eò quòd manè repertum sit cadaver in platea: Unde Judex ex officio vult recipere de vicinis informationes, &

*R. P. Leonardelli Soc. Jes.*

quæritur, an, si ipsi sciant authorem delicti, teneantur interroganti respondere, & de eo testari?

*Tertiò.* Si non solùm de crimine certò constet, sed etiam reus infamiâ laboret tanquam à se patratum delictum, cum de eo dentur præsumptiones tam vehementes, quæ faciant semiplenam aliquam probationem, quo casu quæritur, an Cajus teneatur interrogatus à Judice testimonium dare, T si sciat